Plan van Aanpak

Voor het opstellen en onderhouden van professionele standaarden

Verkorte versie

Datum: 28 oktober 2026

Collectief Praktiserende Dierenartsen (CPD), Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD), Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie bij Dieren (NVFD) en Vedias in opdracht van Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN).

Dit is een verkorte versie van het Plan van Aanpak voor het opstellen en onderhouden van professionele standaarden d.d. 28-10-2026.

Waarom dit plan?

De veterinaire beroepsgroep vervult een belangrijke rol in onze samenleving. Dagelijks vertrouwen dierhouders, huisdiereigenaren, bedrijven en overheden op de deskundigheid van dierenartsen, paraveterinair dierenartsassistenten en dierenfysiotherapeuten. Dat vertrouwen is groot en vormt een belangrijke basis voor goede veterinaire zorg.

Tegelijkertijd verandert de wereld om ons heen. Dierhouders willen steeds beter geïnformeerd zijn. Maatschappelijke aandacht voor dierenwelzijn neemt toe. Ook de verwachtingen ten aanzien van kwaliteit, transparantie en professionele verantwoording groeien.

Dierenartsen, paraveterinairen dierenartsassistenten en dierenfysiotherapeuten willen deze ontwikkelingen niet afwachten en zelf verantwoordelijkheid nemen voor de verdere verbetering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening. Daarom wordt gewerkt aan een stelsel van professionele standaarden. Dit Plan van Aanpak is een gezamenlijk initiatief van de veterinaire beroepsorganisaties (Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde, Collectief Praktiserende Dierenartsen, Vereniging van Paraveterinair dierenartsassistenten en Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie bij Dieren) en draagt bij aan de ontwikkeling van de Federatie i.o.

Professionele standaarden beschrijven wat de beroepsgroep verstaat onder goede veterinaire zorg en professioneel handelen. Zij bieden houvast voor veterinaire professionals, dragen bij aan kwaliteitsverbetering en maken inzichtelijk welke afwegingen aan professionele keuzes ten grondslag liggen. Dit Plan van Aanpak beschrijft hoe de beroepsgroep de komende jaren werkt aan de verdere ontwikkeling, implementatie en borging van deze professionele standaarden.

Wat zijn professionele standaarden?

Professionele standaarden zijn documenten waarin de beroepsgroep vastlegt wat goede veterinaire zorg is en welke professionele afwegingen daarbij horen. Zij ondersteunen professionals bij het nemen van beslissingen in de dagelijkse praktijk. Tegelijkertijd bieden zij meer duidelijkheid aan dierhouders, toezichthouders en andere betrokkenen. Professionele standaarden vervangen niet het professionele oordeel van de individuele zorgverlener. Iedere situatie is anders. Een professional kan daarom gemotiveerd afwijken van een standaard als de omstandigheden daarom vragen.

Onder de professionele standaarden worden verschillende typen documenten onderscheiden:

1. **Normerende standaarden:**
   - **(Beroeps)Codes:** beschrijven de waarden en professionele uitgangspunten van een beroepsgroep. Zij geven richting aan professioneel gedrag en professionele verantwoordelijkheid.
   - **Normerende standaarden:** beschrijven wat binnen de beroepsgroep wordt gezien als goede veterinaire zorg. Zij vormen het normatieve kader voor professioneel handelen.
2. **Adviserende standaarden (bijvoorbeeld leidraden):** bieden praktische ondersteuning voor veterinair handelen in de dagelijkse praktijk en zijn niet bindend.
3. **Informatieve documenten:** geven achtergrondinformatie, kennisoverzichten of praktische hulpmiddelen.

Wat willen we bereiken?

De beroepsgroep werkt aan drie samenhangende doelen:

- **Een sterk kwaliteitsstelsel:** Een transparante en onafhankelijke structuur waarin professionele standaarden zorgvuldig worden ontwikkeld, geëvalueerd en onderhouden.
- **Professionele standaarden die werken in de praktijk:** Standaarden moeten herkenbaar, uitvoerbaar en bruikbaar zijn voor professionals in hun dagelijkse werk.
- **Duurzame borging:** De ontwikkeling van professionele standaarden moet niet afhankelijk zijn van incidentele projecten, maar onderdeel worden van een structurele en toekomstbestendige kwaliteitscyclus.

Hoe ontwikkelen we professionele standaarden?

Bij de ontwikkeling van professionele standaarden staan kwaliteit, deskundigheid en draagvlak centraal. De beroepsgroep kiest voor een zorgvuldige aanpak waarin veterinaire professionals, deskundigen en stakeholders (bijvoorbeeld overheid en diersectoren) gezamenlijk optrekken. Het Plan van Aanpak beschrijft een transparante werkwijze om de ontwikkeling van professionele standaarden te waarborgen.

Uitgangspunten

Professionele standaarden worden ontwikkeld op basis van beschikbare kennis, praktijkervaring en maatschappelijke verwachtingen. Zij ondersteunen professionals bij het maken van verantwoorde keuzes, zonder het professionele oordeel te vervangen.

Criteria

Een professionele standaard wordt ontwikkeld wanneer deze bijdraagt aan de kwaliteit van de diergeneeskundige beroepsuitoefening, breed toepasbaar en praktisch uitvoerbaar is. De standaard moet een duidelijke meerwaarde hebben voor dierenartsen, dierhouders en andere betrokkenen.

Uniform format

Professionele standaarden worden opgesteld volgens een eenduidig format. Hierdoor zijn zij herkenbaar, toegankelijk en beter toepasbaar in de dagelijkse praktijk. Het format beschrijft onder meer doel, reikwijdte en ruimte voor professionele afweging.

Welke onderwerpen hebben prioriteit?

De beroepsgroep kiest bewust voor een stapsgewijze aanpak. In de eerste jaren ligt de focus op de verdere implementatie van de standaarden voor spoedzorg en transparantie, de actualisatie van beroepscodes, de ontwikkeling van enkele adviserende leidraden voor gezelschapdieren[1] en de opbouw van een meerjarige ontwikkelagenda. Door gericht en geleidelijk te starten ontstaat er ruimte om ervaring op te doen, te leren van de praktijk en het kwaliteitsstelsel stap voor stap verder te versterken.

1 De keuze voor deze prioritering is gebaseerd op de grote maatschappelijke en politieke aandacht voor de zorg rond gezelschapsdieren zoals beschreven in het ACM-rapport (*https://www.acm.nl/nl/publicaties/marktonderzoek-huisdierenzorg-rapport-en-reacties-consultatie*)

Hoe ontstaat een professionele standaard?

- **Signalering:** Een onderwerp wordt aangedragen vanuit de beroepsgroep, de praktijk of maatschappelijke ontwikkelingen.
- **Prioritering:** Er wordt beoordeeld of ontwikkeling van een standaard nodig en wenselijk is.
- **Ontwikkeling:** Een werkgroep werkt een conceptstandaard uit.
- **Consultatie:** Professionals en andere betrokkenen geven feedback op het concept.
- **Vaststelling:** De standaard wordt beoordeeld en formeel vastgesteld.
- **Implementatie:** De standaard wordt gepubliceerd en ondersteund met communicatie en scholing.
- **Evaluatie en actualisatie:** Er wordt periodiek beoordeeld of aanpassing nodig is op basis van praktijkervaringen en nieuwe ontwikkelingen.

Wie doet wat?

- **Federatie i.o.:** Stuurt op samenhang, governance, beheer en doorontwikkeling van het stelsel van professionele standaarden, waarbij de inhoudelijke verantwoordelijkheid bij de beroepsverenigingen ligt.
- **Beroepsverenigingen:** Zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke ontwikkeling, vaststelling en het beheer van adviserende standaarden.
- **Commissie Professionele Standaarden (vanuit de Federatie of een beroepsvereniging):** Is verantwoordelijk voor het signaleren van ontwikkelbehoeften, het prioriteren van onderwerpen, het bewaken van de samenhang binnen het stelsel en het toetsen aan de vastgestelde criteria en werkwijzen.
- **Werkgroepen:** Per professionele standaard wordt een werkgroep ingesteld die de standaard ontwikkelt op basis van wetenschappelijke kennis, praktijkervaring en input uit het veld.

Implementatie, leren en verbeteren

Professionele standaarden hebben pas waarde wanneer zij worden toegepast in de praktijk. Daarom eindigt het proces niet bij de vaststelling. Via communicatie, praktische hulpmiddelen, opleidingen, bij- en nascholing en kennisdeling wordt de toepassing ondersteund. Tegelijk worden het gebruik en de effecten van standaarden gemonitord en geëvalueerd. Zo wordt zichtbaar waar standaarden aangepast moeten worden of nieuwe standaarden nodig zijn.

Wat is nodig om te slagen?

De veterinaire beroepsgroep kiest voor een gefaseerde aanpak. Door te starten met een beperkt aantal prioritaire onderwerpen wordt ervaring opgedaan met ontwikkeling, implementatie en beheer. Deze ervaringen vormen de basis voor verdere uitbreiding van het kwaliteitsstelsel.

Voorwaarden voor succes: aanbevelingen, randvoorwaarden en risico's

Het Plan van Aanpak beschrijft dat een duurzaam kwaliteitsstelsel vraagt om een stapsgewijze aanpak, actieve betrokkenheid van professionals, duidelijke governance, voldoende capaciteit en structurele financiering. Voor financiering, de juridische positie van de professionele standaarden en hun rol binnen toezicht en handhaving zijn goede afspraken met de overheid een belangrijke randvoorwaarde voor de start en duurzame uitvoering van het traject. Daarnaast zijn goede implementatie, scholing en communicatie essentieel om professionele standaarden daadwerkelijk in de praktijk toe te passen. Door ervaringen te monitoren en standaarden regelmatig te actualiseren, blijft het kwaliteitsstelsel actueel, uitvoerbaar en breed gedragen. Toezicht en handhaving vragen om heldere afspraken over de toepassing van standaarden en de ruimte voor professioneel oordeel.

Samen bouwen aan de toekomst

Met dit Plan van Aanpak werkt de beroepsgroep stap voor stap aan een toekomstbestendig kwaliteitsstelsel. Door samen professionele standaarden te ontwikkelen, toe te passen en te verbeteren, ontstaat een sterkere basis voor goede veterinaire zorg, vertrouwen in de beroepsgroep, samenwerking tussen veterinaire professionals en voortdurende kwaliteitsontwikkeling.